

Sygn. akt I Ns 176/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2016 roku

Sąd Rejonowy w Zambrowie I Wydział Cywilny

W składzie następującym

Przewodniczący – SSR Marta Kołakowska

Protokolant – Danuta Sawicka

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 28 września 2016 r. w Zambrowie

sprawy z wniosku J. G.

z udziałem B. G., A. M.

o stwierdzenie nabycia spadku po M. G. (1)

I. Stwierdza, że spadek po M. G. (1) s. F. i E. zmarłego dnia (...) w Ł., ostatnio stale zamieszkałego w S. na podstawie testamentu notarialnego z dnia (...) roku sporządzonego przez notariusz D. P. (...), otwartego i ogłoszonego w Sądzie Rejonowym w Zambrowie w sprawie I Ns 76/14 w dniu 08 kwietnia 2014 roku nabył:

syn J. G. (syn M. i Z.) w całości.

II. Kosztami sądowymi obciąża w całości uczestniczkę postępowania A. M., zaś szczegółowe ich wyliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu.

III. Stwierdza, że zainteresowani koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie ponoszą we własnym zakresie.

Sygn. akt I Ns 176/15

UZASADNIENIE

J. G. złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po M. G. (1) zmarłym w dniu (...) roku w Ł.. Wnosił o stwierdzenie, że spadek po zmarłym na podstawie testamentu notarialnego z dnia (...) roku nabył J. G. w całości.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania A. M. wskazała, że kwestionuje testament notarialny, wnosi o jego unieważnienie z powodu niepoczytalności spadkodawcy w chwili sporządzenia oraz wnosi o stwierdzenie nabycia spadku po M. G. (1) z mocy ustawy.

Uczestniczka postępowania B. G. poparła wniosek.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

M. G. (1) syn F. i E. zmarł w dniu (...) roku w Ł., ostatnio stale zamieszkiwał w S.. Zmarły pozostawił po sobie żonę Z. G., która zmarła w dniu (...) roku, córki B. G. i A. M. oraz syna J. G.. Syn M. G. (2) zmarł w dniu (...). (dowód zapewnienie złożone przez B. G. k. 33). W dniu (...) roku we wsi (...), w gminie Z., spadkodawca M. G. (1) przed notariusz D. P. sporządził testament, w którym do całości spadku powołał swojego syna J. G. (k. 5). Testament ten został otwarty i ogłoszony w dniu 08 kwietnia 2014r. przed Sądem Rejonowym w Zambrowie (k. 32).

Powyższe ustalono w oparciu o: testament (k. 5), odpisy skrócone aktów stanu cywilnego (k. 5), dokumentację medyczną (k. 22 – 27, 45, 59-68, 92, 122, 128, 134, 137, 146 – 147, 186, 334 – 336), zapewnienie (k. 33v), zeznania świadków: M. G. (3) (k. 93v), J. D. (k. 93v – 94), D. P. (k. 161v), A. Ł. (k. 162), opinie biegłych z zakresu neurologii i psychologii (k. 214 – 228), opinię uzupełniającą biegłego z zakresu neurologii (k. 537 – 540), opinię sodowo – psychiatryczną biegłej z zakresu psychiatrii wraz z opinią uzupełniającą (k. 480 – 501, 519 – 524), akta sprawy tut. Sądu I Ns 78/15, akta SO w Łomży I C 698/09, akta SO w Łomży I C 75/11.

Zgodnie z treścią art. 926 § 1 kc powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Pierwszeństwo dziedziczenia według treści testamentu ustanawia § 2 powołanego artykułu. Istnienie ważnego testamentu, tj. sporządzonego w jednej z form przewidzianych w art. 949 – 953 kc i nie dotkniętego którąkolwiek z wad określonych w art. 945 § 1 kc, wyklucza oparcie porządku spadkobrania według przepisów kodeksu cywilnego o dziedziczeniu ustawowym, jeżeli osoba, wskazana w treści testamentu jako spadkobierca, żyje w chwili otwarcia spadku w myśl reguły przewidzianej w art. 927 § 1 kc i nie została uznana za niegodną dziedziczenia w trybie art. 928 § 1 kc. Spadkodawca ma możliwość sporządzenia na mocy art. 950 kc testamentu w formie aktu notarialnego jak miało to miejsce w niniejszej sprawie.

Ważność testamentu sporządzonego przez M. G. (1) została zakwestionowana przez A. M., która wskazała, że zmarły leczyl się psychiatrycznie i z powodu niepoczytalności nie był w stanie sporządzić ważnego testamentu.

Z uwagi na powyższe Sąd przesłuchał świadków, zgromadził dokumentację medyczną oraz dopuścił dowody z opinii biegłych z zakresu neurologii, psychologii i psychiatrii celem ustalenia czy spadkodawca w chwili sporządzenia testamentu był poczytalny.

Przesłuchani w sprawie świadkowie, którym Sąd dał w pełni wiarę, podali, że spadkodawca nie sprawiał wrażenia osoby niepoczytalnej, wręcz przeciwnie był zorientowany w swojej sytuacji, miał pełną świadomość swojego postępowania. M. G. (3) (k. 93v) kolega spadkodawcy, zeznał że spotykał się z nim w miarę możliwości, czasami było to raz w miesiącu, czasami nawet dwa razy w tygodniu. Ostatni raz widział go około pół roku przed śmiercią. Świadek wskazał, że spadkodawca był duszą towarzystwa, można z nim było porozmawiać na różne tematy. Miał problemy zdrowotne, uskarżał się na kłopoty z chodzeniem, ale nigdy nie skarżył się na pamięć czy koncentrację. Świadek nie zauważył u niego problemów z psychiką, również w marcu 2013 roku. Świadek J. D. (k. 93v-94) był lekarzem spadkodawcy. On również podał, że przy swoich licznych kłopotach zdrowotnych M. G. (1) miał normalną świadomość. Spadkodawca dbał o swoje zdrowie, leczyl się u wielu lekarzy, przyjmował leki. Kiedy przyjeżdżał do (...)zachowywał się normalnie. Również D. P., notariusz sporządzająca testament, nie miała zastrzeżeń co do stanu psychicznego M. G. (1) (k. 161v). Wskazała ona, że zgodnie z obowiązującymi procedurami z uwagi na trudności z poruszaniem się testatora udała się do jego miejsca zamieszkania, celem spisania jego ostatniej woli. Notariusz przed sporządzeniem aktu, przeprowadziła z nim rozmowę, po której uznała, że jest on osobą wyjątkowo sprawną intelektualnie. Podkreśliła, że jeśli miałyby jakiegokolwiek wątpliwości co do tego, nie sporządziłaby aktu. W tej sprawie wątpliwości nie miała. Świadek A. Ł. (k. 162) zajmował się spadkodawcą jako lekarz. Wskazał on że nie pamięta pacjenta, jednakże po przejrzeniu historii choroby wskazał, co mu dolegało i jakie leczenie zostało zastosowane. W ocenie Sądu zeznania wszystkich świadków należy uznać za w pełni wiarygodne, świadkowie są osobami obcymi zarówno w stosunku do spadkodawcy jak i uczestników postępowania, i nie mają interesu w opowiadaniu się po którejkolwiek stronie sporu.

Podstawowe znaczenie dla poczynienia ustaleń w sprawie miały opinie biegłych, które wskazują, że spadkodawca w chwili sporządzania testamentu nie znajdował się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. We wspólnej opinii biegłe z zakresu psychologii i neurologii (k. 214-228) kategorycznie stwierdziły, że w dacie sporządzania testamentu notarialnego z dnia 20 marca 2013r. M. G. (1) nie znajdował się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Biegłe opinie sporządziły w oparciu o dane z akt sprawy oraz dokumentację medyczną spadkodawcy. Opinia jest fachowa, rzetelna i zawiera logiczne wnioski.

Mniej stanowczo wypowiedział się biegły psychiatra J. C. (k. 245-254), który wskazał, że na podstawie danych dostępnych w aktach sprawy nie można jednoznacznie stwierdzić, iż w momencie testowania M. G. (1) znajdował

się w stanie psychicznym wykluczającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli ani też tej tezie zaprzeczyć. Z uwagi na brak możliwości poczynienia ustaleń na podstawie takiej opinii, zawierającej braki we wnioskach końcowych, Sąd powołał biegłą z zakresu psychiatrii M. B. (k. 480-501), która w swojej opinii wskazała, że u M. G. (1) oprócz licznych chorób somatycznych rozpoznano zespół psychoorganiczny otępienny i organiczne zaburzenia nastroju. M. G. (1) jednakże nie miał zaburzeń świadomości, nie miał objawów psychotycznych, nie był osobą upośledzoną umysłowo ani chorą psychicznie. W dokumentacji nie odnotowano stopnia głębokości otępienia, jednakże analiza dokumentacji, zeznania świadków oraz ocena funkcjonowania testatora pozwalają stwierdzić, iż nie miał on nasilonych zaburzeń otępiennych, które uniemożliwiłyby testowanie. W ocenie biegłej w dniu sporządzenia testamentu nie znajdował się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Opinia biegłej z zakresu psychiatrii M. B. jest fachowa, rzetelna i zawiera logiczne wnioski, poparte szczegółową analizą całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W tym miejscu należy podkreślić za Sądem Apelacyjnym w Łodzi, że opinia biegłego podlega ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz w oparciu o szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Specyfika oceny tego dowodu wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej (wyrok z dn. 11.01.2013r., sygn. I ACa 1003/12).

Z uwagi na szereg zarzutów wniesionych przez strony postępowania do opinii biegłych, sporządzili oni opinie uzupełniające, w których odnieśli się do stawianych zarzutów nie zmieniając jednakże wniosków zawartych w opiniach głównych (k. 301-303 opinia z zakresu psychiatrii J. C., k. 519-524 opinia z zakresu psychiatrii M. B., k. 537-540 – opinia z zakresu neurologii).

W świetle opinii sporządzonych przez biegłych powołanych w sprawie oraz po analizie pozostałego zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, iż testament sporządzony przez M. G. (1) jest ważny a jego forma zgodna z przepisami prawa. Nie znalazły potwierdzenia twierdzenia uczestniczki postępowania, że w czasie sporządzania testamentu M. G. (1) miał zniesioną świadomość albo nie miał możliwości swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia woli.

Z uwagi na to, Sąd na mocy testamentu sporządzonego w dniu (...) roku przed notariusz D. P. (...) stwierdził, że spadek po M. G. (1) nabył jego syn J. G. w całości.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 520 § 1 kpc wskazując, że zainteresowani ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie we własnym zakresie. Kosztami sądowymi zaś na mocy art. 520 § 2 kpc obciążył w całości uczestniczkę postępowania A. M., z uwagi na fakt, że wyłącznie ona kwestionowała testament, a jej twierdzenia nie ostały się wobec ustaleń poczynionych przez Sąd. Na mocy art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc szczegółowe wyliczenie kosztów sądowych pozostawiono referendarzowi sądowemu.